

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13566,Krzyk-szarego-czlowieka-Ryszard-Siwiec-19091968.html>
19.05.2024, 06:50

Krzyk szarego człowieka. Ryszard Siwiec (1909-1968)

Wystawa przygotowana przez OBEP IPN w Rzeszowie, przypominająca postać Ryszarda Siwca. Powstała w związku z obchodami 40 rocznicy dokonania przez Ryszarda Siwca aktu samospalenia na stadionie X-lecia w Warszawie w proteście przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację.

Otwarta 9 września 2008 r., Przemyśl

Ryszard Siwiec, syn Tomasza i Stanisławy, urodził się 7 III 1909 r. w Dębicy, zmarł 12 IX 1968 r. w Warszawie. W czasie wojny żołnierz AK, z wykształcenia filozof. Ukończył szkołę podstawową w Dębicy. Po śmierci ojca przeniósł się wraz z matką do Lwowa. Tu kontynuował naukę, najpierw w Gimnazjum im. Jana Długosza, a następnie na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza. Po ukończeniu edukacji podjął pracę w Urzędzie Skarbowym we Lwowie. W 1936 r. przeniósł się do pracy w Urzędzie Skarbowym w Przemyślu. W czasie okupacji niemieckiej porzucił pracę w urzędzie podatkowym nie chcąc – jak mówił – zbierać podatków dla okupanta. Zatrudnił się jako pracownik fizyczny w zakładzie „zieleni miejskiej”, a następnie jako pracownik w hurtowni owoców i warzyw Olff Köpke & Co. W „wyzwolonej” Polsce od 1946 r. wspólnie z Janem Wojnarowiczem prowadził wytwórnię wina. Zakład znacjonalizowano w 1950 r. Ryszard Siwiec pracował w nim nadal, już nie jako współwłaściciel, lecz jako zwykły pracownik

na stanowisku radcy prawnego i głównego księgowego, aż do tragicznej śmierci.

8 IX 1968 r. na stadionie X-lecia w obecności 100 tysięcy widzów i władz partyjnych w proteście przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację dokonał aktu samospalenia. W wyniku doznanych rozległych oparzeń (poparzenia II i III stopnia 85% powierzchni ciała) zmarł 12 IX 1968 r. w Szpitalu Praskim w Warszawie. Ryszard Siwiec wychowywał pięcioro dzieci. Był humanistą, żarliwym katolikiem i gorącym patriotą, kultywującym w domu rodzinnym narodowe tradycje. Pasją Ryszarda Siwca była literatura, miał ogromny księgozbiór liczący około 3 tysięcy woluminów. Posiadał również pokaźną kolekcję fajek. Był czynnym sportowcem, doskonale jeździł na nartach i pływał. Przed wojną grał w hokeja, w pierwszej drużynie „Czarnych” Lwów. Przez wiele lat pisał na swojej prywatnej maszynie „Erica” ulotki, podpisując je pseudonimem – Jan Polak. Nigdy nie pogodził się z sytuacją polityczną, jaka nastąpiła w Polsce po wkroczeniu Sowiec. Zdecydowanie odrzucał ideologię komunistyczną i system totalitarny, czego ostatecznym dowodem stały się dramatyczne wydarzenia z 8 IX 1968 r.